

مدیریت انضباطی کلاس درس

راهکارها

ترجمه و تألیف: سولماز نورآبادی
دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی
دانشگاه تربیت معلم

آزاد پنج دقیقه‌ای یا ورزش‌های ساده و سبک باشد تا بدین وسیله انرژی هایشان تخلیه شود.

۳. محل خاصی را در کلاس درس مشخص کنید تا دانش‌آموزان هنگام ورود به کلاس، تکالیفشان را آنجا قرار دهند. درنگ دانش‌آموزان در ارائه بموقع تکالیف، منجر به بی‌نظمی اساسی در کلاس درس می‌شود.

۴. تعدادی (سه تا پنج) قانون فراگیر برای تسهیل کنترل رفتار دانش‌آموزان در کلاس درس وضع کنید. این قوانین، پارامترهایی را مهیا می‌سازد که هر دانش‌آموز می‌تواند در گروه کلاسی تابع آن باشد و رفتارهای مناسب و نامناسب خود را مشخص کند. با این کار، ضمن برقراری نظم، مسئولیت‌پذیری نیز در دانش‌آموزان تقویت می‌شود. بهتر است قوانین را در آغاز سال تحصیلی وضع کنید و بکوشید دانش‌آموزان علت و ضرورت وجود این قوانین را به خوبی درک کنند.

۵. از درک و فهم قوانین توسط دانش‌آموزان اطمینان یابید. آن‌گونه قوانین را آموزش، تقویت و تکرار کنید که گویی بخشی از برنامه درسی هستند. بسیاری از دانش‌آموزان، به معنای واقعی

اشاره

ایجاد نظم و انضباط در کلاس درس، از مهم‌ترین دغدغه‌های معلمان است. در صورتی که در کلاس، نظم حاکم باشد، بیشتر وقت کلاس صرف فرایند یاددهی - یادگیری می‌شود و معلم و دانش‌آموزان از گذراندن وقت کلاسی راضی می‌شوند. به عبارت دیگر، معلم از این که توانسته به اهداف موردنظر آموزشی برسد و دانش‌آموز از این که به دانسته‌هایش افزوده شده است، احساس خرسندی می‌کند. البته منظور از نظم، حاکم کردن سکوت اجباری بر کلاس درس و تبدیل محیط آموزشی به محیطی خشک و سخت‌گیرانه نیست، بلکه منظور ایجاد محیطی است که در آن دانش‌آموز فعالانه یاد می‌گیرد و تمام فعالیت‌ها حول محور آموزش می‌چرخد. در این مقاله، ۱۴ روش برای ایجاد و حفظ نظم کلاس درس ارائه می‌شود.

کلیدواژه‌ها

مدیریت کلاس، انضباط، فعالیت‌های یادگیری، روش‌های حفظ نظم کلاس.

مراحل

پیشنهادی:

هر چند معلم به فراخور کلاس، دانش‌آموزان، موضوع درس و برنامه درسی راهبردهای حفظ نظم در کلاس را انتخاب می‌کند، اما مراحلی که در زیر ارائه می‌شود، به شما کمک می‌کند نظم را در کلاس درس و حتی در کل مدرسه برقرار و آن را حفظ کنید.

۱. هنگام ورود دانش‌آموزان به

کلاس درس، از آن‌ها استقبال کنید. این کار نه تنها مدلی از رفتارهای مؤدبانه‌ای را که می‌خواهید در دانش‌آموزان ایجاد کنید، ارائه می‌دهد، بلکه هم‌چنین فرصتی برای شناسایی زود هنگام عوامل مزاحم بالقوه فراهم می‌کند.

۲. فعالیت‌های خاص «پیش از شروع کلاس» را در کلاس‌های درس ممکن سازید تا دانش‌آموزان را به کارهای مثبت و خلاق تشویق کنید. چنین فعالیت‌هایی می‌تواند شامل بازی‌های پای‌تخته، زمان‌های مکالمه

کنند
۷. تا
حلممکن
از کمک
دانش آموزان
در تدوین و تعیین
حدود قوانین بهره‌مند
شوید. با مشارکت دانش آموزان
در طراحی قوانین، محیطی ایجاد
می‌شود که دانش آموزان در اجرای آن
قوانین نقشی برعهده می‌گیرند؛ ضمن
این که فشار هم‌سالان می‌تواند در کمک
به حفظ نظم کلاسی بسیار مؤثر باشد.
۸. اطمینان بیاید که والدین، قوانین
شما را درک کرده‌اند و پیامدهای آن را
می‌دانند. بکوشید با والدین ارتباط مستمر
داشته باشید و آن‌ها را در جریان کارهای
خود قرار دهید. در غیر این صورت،
ممکن است آن‌ها به همراه فرزندانشان،
مقابل شما و قوانین مقاومت کنند.
۹. با دانش آموزانی که خودسرانه
و خودمحرورانه کاری انجام داده‌اند،
جداگانه صحبت کنید و تا جایی که
ممکن باشد از تنبیه آن‌ها در مقابل
دوستان و هم‌کلاسی‌هایشان پرهیزید.
زیرا ممکن است کودک نیاز به خودنمایی
را در خود احساس کند. با قانون‌شکنی،
این میل درونی ارضا می‌شود.

کلمات گنجانده شده در قوانین دقت
نمی‌کنند؛ «مؤدب بودن» ممکن است
هیچ وقت درک نشود. این موضوع، کار
معلم را خطرناک‌تر می‌کند.
۶. انتظار خود را از رفتارهایی که
با مجموعه‌ای از پیامدهای منصفانه و
قابل اجرا پشتیبانی می‌شوند، افزایش
دهید. پیامدها را به‌طور مهمی برای اثربخشی
نظم مورد نظر شما هستند. اگر امکان
دستیابی به نتیجه‌ای امکان‌پذیر نیست،
قول آن را ندهید، زیرا اعتبار و حیثیت
شما به خطر می‌افتد و قانون‌شکنی و
پیامدهای منفی آن رفتار نیز افزایش
می‌یابد. نکته مهم دیگر که باید آن توجه
شود، این است که با والدین و مدیران آن‌ها
نیز در ارتباط باشید تا شما را در اجرای
طرح نظم‌دهی به کلاس درس، حمایت

۱۰. مدیر مدرسه را از قوانین و
نتایج پیامدهای قوانین کاملاً آگاه سازید
تا از تلاش‌های شما حمایت کند.

۱۱. اسامی دانش آموزان را در
کمترین زمان (در سه روز اول شروع
مدرسه) یاد بگیرید. این کار به توسعه
روابط بین شما و دانش آموزان کمک
می‌کند.

۱۲. روش‌های کلاس‌داری را
تا آن‌جا که ممکن است ساده و روان
سازید. آشفتگی و نارضایتی دانش آموز
می‌تواند به اضطراب و ناطمینانی در
کلاس درس منجر شود. روش‌های
کلاس‌داری به سبک معلم بستگی دارد؛
دانش آموزان با توجه به آن، چگونگی
عملکردشان را در هر کلاس یاد
می‌گیرند.

۱۳. تفاوت رفتارهای ناشی از
اختلال کمبود توجه و سایر عوامل
اختلال و بی‌نظمی را جست‌وجو و
درک کنید. تشخیص دانش آموزانی که
از کمبود توجه متأثر شده و در نتیجه
اختلال ایجاد کرده‌اند، از آن‌هایی که
جزو این گروه نیستند، دشوار است.
البته مدرسه نیز باید اطلاعات مربوط به
این موارد را در دسترس معلمان قرار
دهد.

۱۴. با قوانین و سیاست‌های
برخورد انضباطی با رفتارهای
مخرب و خشونت‌آمیز دانش آموزان
استثنایی آشنا شوید. قوانین حاکم
بر تنبیه دانش آموزان خاطی که جزو
دانش آموزان استثنایی هستند، با قوانین
حاکم بر تنبیه دانش آموزان عادی
متفاوت است. ناآشنایی یا اطمینان
نداشتن از حقوق دانش آموزان استثنایی،
سبب آشفتگی‌هایی در کلاس درس و
مدرسه می‌شود.

انتظار خود را از
رفتارهایی که با
مجموعه‌ای از
پیامدهای منصفانه
و قابل اجرا پشتیبانی
می‌شوند، افزایش
دهید

منبع
این مقاله برداشت آزادی از منبع زیر
است:
American Teacher, Oct.
1995